

Zápis z jednání Pracovní skupiny pro podporu implementace opatření stanovených v programech zlepšování kvality ovzduší

Zóna Jihovýchod (CZ06Z), aglomerace Brno (CZ06A)

7.10.2021, online – CISCO WEBEX

Úvodem MŽP připomnělo účel Pracovní skupiny, kterým je identifikace problémů s realizací opatření programů zlepšování kvality ovzduší (dále jen „PZKO“), metodická pomoc s plněním opatření PZKO a výměna informací mezi gestory opatření PZKO. Statut pracovní skupiny je zveřejněn na stránkách MŽP¹.

V rámci dalšího bodu byla shrnuta opatření PZKO. Dvě hlavní a klíčová opatření PZKO (PZKO_2020_1 a PZKO_2020_2) cílí na soulad spalovacích zdrojů do 300 kW jmenovitého tepelného příkonu s požadavky zákona o ochraně ovzduší, zvýšení povědomí provozovatelů o správném provozu těchto zdrojů a motivaci provozovatelů k ekologickému vytápění. Bylo zmíněno, že kromě výše uvedených opatření je vhodné do časových plánů zakomponovat rovněž podpůrná opatření, která byla zveřejněna na webu MŽP². Tato opatření nemají stanoven rámcový časový harmonogram a nejsou povinná, nicméně jejich zahrnutí do časových plánů MŽP doporučilo, neboť přispějí k dalšímu zlepšení kvality ovzduší v dotčené oblasti.

MŽP připomnělo dosavadní metodickou podporu, kterou gestorům k plnění opatření a cílů PZKO doposud poskytlo (informace o způsob plnění opatření, povinnost vydat časový plán, vzor časového plánu, informace o výzvě z NPŽP 2/2021).

Ve vztahu ke zveřejněnému vzoru časového plánu, který je k dispozici na webu MŽP³ byla představena jeho nová úprava spočívající v doplnění vysvětlující poznámky pod čarou. Smyslem této poznámky je uvést na pravou míru skutečnost, že časový plán není způsobilý měnit charakter výkonu přenesené působnosti svěřené na základě zákona o ochraně ovzduší, výkonu samostatné působnosti ani jejich vzájemné fungování. Tzn. že opatření PZKO, jejichž způsob plnění předvídá přímo zákon o ochraně ovzduší, plní obecní úřady s rozšířenou

¹ https://www.mzp.cz/cz/statut_pracovnich_skupin_ovzduzi

²

[https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/aktualizace_programu_zlepsovani_kvality_ovzduzi_2020/\\$FILE/OO-podpurna_opatreni_fin-20210215.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/aktualizace_programu_zlepsovani_kvality_ovzduzi_2020/$FILE/OO-podpurna_opatreni_fin-20210215.pdf)

³

[https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/aktualizace_programu_zlepsovani_kvality_ovzduzi_2020/\\$FILE/OO-vzor_Akzni_plan-20210909.docx](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/aktualizace_programu_zlepsovani_kvality_ovzduzi_2020/$FILE/OO-vzor_Akzni_plan-20210909.docx)

působností ve smyslu tohoto zákona a přímo na jeho základě. Úkoly spadající do výkonu přenesené působnosti k těmto opatřením uvedeným v časovém plánu, který je vydáván samosprávou, mají tedy charakter doporučení. Tuto informaci by měly vzít gestoři opatření na vědomí, není nicméně nutné již vydané časové plány měnit. Pouze by bylo vhodné uvážit, zdali časové plány neobsahují některé nevhodné formulační výrazy, které by mohly pro veřejnost působit zavádějícím dojmem ve vztahu mezi přenesenou a samostatnou působností.

Dále byly stručně zmíněny důsledky nezpracování časového plánu PZKO v zákonem stanoveném termínu (porušení zákona o ochraně ovzduší, možnost zásahových či nečinnostních žalob).

MŽP zhodnotilo dosavadní plnění opatření PZKO. Dle rámcového časového plánu měly obce a kraje do května (CZ06A), resp. července (CZ06Z), MŽP sdělit v rámci plnění opatření PZKO_2020_1 výsledky jejich analýzy týkající se možnosti podpory dodatečné instalace akumulčních nádob u zdrojů, kde jejich umístění nevyžaduje výrobce. Počet došlých reakcí v rámci CZ06Z byl nízký (cca 16 %). Z došlých reakcí vyplývá, že žádná z obcí neuvažuje o finanční podpoře akumulčních nádrží. Byla zmíněna situace v ostatních zónách (odezva rovněž nízká, avšak některé obce zajišťují nízkoúročené půjčky, kraje pak dotační tituly).

Ve věci pokračování kotlíkových dotací informovalo MŽP přítomné, že podpora výměny kotlů bude pokračovat jak v rámci OPŽP, který se zaměří na nízkopříjmové skupiny obyvatel, tak také v rámci programu Nová zelená úsporám, který bude podporovat ostatní žadatele. V rámci první výzvy kotlíkových dotací bude prioritou výměna kotlů nesplňující nejmeně 3. třídu (kotle horší než 3. třídy nelze od 1. 9. 2022 provozovat, viz § 41 odst. 16 zákona o ochraně ovzduší). Dle dostupnosti finančních prostředků by v dalších výzvách bylo přistoupeno také k podpoře dodatečné instalace akumulčních nádob u zařízení, kde jejich instalaci výrobce nevyžaduje. Veškeré informace o pokračování kotlíkových dotací lze nalézt v tiskové zprávě MŽP⁴.

V závěrečném bloku poskytlo MŽP dodatečné metodické informace k plnění opatření PZKO_2020_1 a PZKO_2020_2. K opatření PZKO_2020_1 MŽP uvedlo, že počet provedených kontrol technického stavu a provozu zdrojů (§ 17 odst. 1 písm. h) zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „zákon o ochraně ovzduší“) je mezi provozovateli velmi nízký. Provedení této kontroly je přitom klíčové pro identifikaci zdrojů porušujících zákon o ochraně ovzduší a snížení dopadu těchto zdrojů na kvalitu ovzduší. S ohledem na nedostatek informací o skladbě kotlů ve veřejně dostupných databázích je nutné pro identifikaci zdrojů porušujících zákon využít vizuální kontrolu (dým z komína, nevhodné palivo vyskládané na pozemku provozovatele apod.). V této věci je

⁴ https://www.mzp.cz/cz/news_20210715_Kotlikove-dotace-pokracuji-do-zari-2022,
https://www.mzp.cz/cz/news_20210726-Minimanual-na-kotlikove-dotace-2021-2022

vhodné spolupracovat s obcemi a obecní policií, kteří ve většině případů disponují (na rozdíl od OÚ ORP) místní znalostí provozovatelů. Dále je vhodné se zaměřit na lokality, kde lze předpokládat vysoký podíl kotlů na pevná paliva. Pokud je to účelné, je možné přistoupit také k plošné kontrole zdrojů a vyžádání informací o jejich provozu postupem dle § 17 odst. 1 písm. d. Cílem kontrol by nemělo být nicméně ukládání sankcí, nýbrž práce s provozovatelem a jeho motivace k výměně nevyhovujícího zdroje, případně nastolení souladu provozu zdroje se zákonem o ochraně ovzduší a pokyny výrobce.

K opatření PZKO_2020_2 MŽP informovalo přítomné, že na webových stránkách www.jakspravnetopit.cz jsou k dispozici informace týkající se vytápění domácností. V současnosti tato stránka odkazuje na stránky MŽP (sekce lokální topeniště), do budoucna je plánováno vybudovat samostatnou webovou stránku mimo prostředí webu MŽP, která se bude tématu věnovat v uživatelsky přívětivějším prostředí. Na zmíněném webovém odkazu bude v dohledné době zveřejněna brožura s názvem „Jak správně topit a ušetřit“. MŽP dále poskytlo k využití odkaz na stránky projektu LIFE Populair (LIFE18 IPE/SK/000010, www.populair.sk), kde budou zveřejněny informační a edukativní materiály zabývající se problematikou vytápění domácností zpracované VŠB, která je za podpory MŽP jedním z partnerů zmíněného projektu.

Zástupci Ministerstva dopravy informovali o stavu plnění opatření PZKO_2020_5 (Kompletní dostavba Velkého městského okruhu v Brně a navazujících komunikací) stanoveného v rámci PZKO aglomerace Brno CZ06A (viz příloha zápisu). Zároveň informovali o tom, že byla schválena Dopravní politika ČR pro období 2021-2027, která reflektuje snahu o snižování imisí. V rámci Dopravní politiky vznikají projekty (např. modelování imisí na silniční a dálniční síti), které mají vazbu na PZKO a jejichž výsledky se promítnou do nových Sektorových strategií.

V rámci proběhlé diskuse bylo konstatováno následující:

- Rozdíl mezi akčním a časovým plánem: akční plán je zpracováván v souladu s výzvou č. 2/2021 z NPŽP (tj. obsahem odpovídá časovému plánu podle § 9, odst. 4 zákona o ochraně ovzduší, avšak nad rámec zákonné povinnosti obsahuje povinně ještě podpůrná opatření PZKO); časový plán obsahuje pouze opatření stanovená přímo v příslušném PZKO (dle § 9, odst. 4 zákona o ochraně ovzduší), příp. na dobrovolné bázi i relevantní podpůrná opatření
- Které obce a v jakém rozsahu mají povinnost zpracovat časový plán: Obec má dle zákona o ochraně ovzduší povinnost zpracovat časový plán v případě, že byla identifikována v rámci PZKO jako cílová, přičemž do časového plánu zapracovává v návaznosti na opatření PZKO veškeré aktivity ke splnění cílů PZKO, které může vykonávat v rámci samostatné působnosti.

ORP povinně zpracovává časový plán pouze v případě, že je zároveň cílovou obcí, přičemž v časovém plánu má pak uvedeny aktivity, které vykonává v samostatné působnosti. Aktivity, které vykonává ORP v přenesené působnosti (výkon státní správy) být v časovém plánu nemusí, neboť vyplývají přímo ze zákona o ochraně ovzduší, nicméně to MŽP doporučuje (při současném zohlednění metodické poznámky uvedené ve vzoru časového plánu)

Závěrem byli účastníci jednání vyzváni k zaslání informace o možnostech financování dodatečného pořízení akumulčních nádrží, pokud tak doposud neučinili v rámci stanovené 6 měsíční lhůty vyplývající z opatření PZKO_2020_1.

Zapsala: Jana Šestáková, oddělení kvality ovzduší

Schválil: Kurt Dědič, ředitel odboru ochrany ovzduší

Příloha: Průběžné plnění opatření PZKO_2020_5 PZKO CZ06A (gestor MD)